

Houdbaarheid overheidsfinanciën is verslechterd

Het houdbaarheidstekort voor 2015 wordt geraamd op 2,6% bbp (17 mld euro). Dit tekort is de permanente verbetering van het begrotingssaldo die nodig is om de overheidsfinanciën houdbaar te maken en onbeheersbare groei van de overheidsschuld op lange termijn te voorkomen. Ten opzichte van de raming van september 2010, waarin de maatregelen van het regeer- en gedoogakkoord zijn verwerkt, is het tekort met 1,5% bbp (10 miljard) verslechterd (a).

Deze verslechtering komt door de neerwaartse bijstelling van het geschatte robuuste saldo (CPB-methode) in 2015 van -0,1% bbp (stand september 2010) tot -2,2% bbp. Deze bijstelling komt vooral doordat belastingen in de jaren 2011-2015 achterblijven bij de bbp-ontwikkeling en slechts in beperkte mate door een sterkere structurele stijging van de overheidsuitgaven (zie kader 'Waarom is de tekortraming voor 2015 opwaarts herzien?') Het effect hiervan op het houdbaarheidstekort wordt gedeeltelijk geneutraliseerd door het pensioenakkoord dat op 7 februari 2012 door de Tweede Kamer is goedgekeurd. Het houdbaarheidseffect van dit akkoord wordt geschat op 0,7% (b); daarvan was al 0,1% in de stand september 2010 verwerkt.

Ontwikkeling houdbaarheidstekort 2015

	% bbp	Mld euro
Stand september 2010 (inclusief maatregelen financieel kader)	1,1	7
Mutatie	1,5	10
w.v. mutatie robuust saldo (CPB-methode) 2015 (1)	2,1	14
AOW en pensioen (Witteveen) (2)	-0,6	-4
Stand maart 2012 (3)	2,6	17

(1) In deze tussentijdse actualisatie van het houdbaarheidstekort is vastgehouden aan het gebruik van de CPB-methode voor het robuuste saldo. In de volgende allesomvattende herziening van het houdbaarheidstekort, waarin ook het houdbare saldo wordt geactualiseerd, zal worden overgegaan op het gebruik van het robuuste saldo volgens de EC-methode. Momenteel is dit EC-saldo 0,5% bbp negatiever dan het saldo volgens de CPB-methode.

(2) Van deze maatregel was al 0,1% bbp verwerkt in de stand september 2010.

(3) De inhaalloonstijging bij de ambtenaren van de nullijn in 2011 heeft na 2015 een beperkt effect (0,2 mld euro) en is daarom niet in de tabel opgenomen. Zie over deze nullijn het tekstkader verderop in het hoofdstuk.

(a) CPB, 2010, Analyse economische effecten financieel kader, CPB Notitie, [september](#).

(b) CPB, 2011, Houdbaarheidseffect sociaal akkoord AOW, Witteveenakkoord en vitaliteitspakket, CPB Notitie, [december](#).